

RPW/9918/2017 P
Data:2017-02-15

Warszawa, 8 lutego 2017 roku

Szanowny Pan
prof. dr hab. Jan Szyszko
Minister Środowiska

PISMO W SPRAWIE STAWEK OPŁAT ZA USUWANIE DRZEW I KRZEWÓW

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm.) (dalej: „Ustawa”), która weszła w życie 1 stycznia 2017 roku,

dostrzegając negatywny wpływ zmiany przepisów art. 85 ust. 4A, 5, 6 i 7 Ustawy, dotyczących ustalania opłaty za usunięcie drzew lub krzewów na polski rynek budownictwa mieszkaniowego oraz całą krajową gospodarkę, zwraca się z prośbą do Pana Ministra o podjęcie działań mających na celu zmianę rzeczonych przepisów.

Poniżej przedstawiamy, jakie negatywne skutki wywołuje rzeczona nowelizacja.

POPZEDNI STAN PRAWNY

W poprzednio obowiązującym stanie prawnym, o wysokości stawek opłat za wycięcie drzewa decydował, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw środowiska. Na podstawie art. 85 ust. 7 Ustawy, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2016 roku, wydane zostało **Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie opłat za usunięcie drzew i krzewów z dnia 25 sierpnia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1354)**, które określało:

- 1) stawki dla poszczególnych rodzajów lub gatunków drzew w zależności od obwodu pnia oraz od tempa przyrostu pnia na grubość,
- 2) współczynniki różnicujące stawki w zależności od lokalizacji drzewa lub krzewu.

AKTUALNY STAN PRAWNY

W skutek nowelizacji, która obowiązuje od 1 stycznia 2017 roku, dodany został ustęp 4a, a zmianie uległy ustępy 5, 6 i 7 artykułu 85 Ustawy i brzmią one teraz następująco:

„4a. Rada gminy, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, określa wysokość stawek opłat, o których mowa w ust. 1 i 3, jednolicie dla wszystkich drzew lub krzewów albo różnicując je ze względu na:

- 1) rodzaj lub gatunek drzew lub krzewów;*
 - 2) obwód pnia drzewa lub powierzchnię krzewu albo krzewów rosnących w skupisku.*
5. Stawki opłat za usuwanie drzew nie mogą przekraczać 500 zł.

6. Stawki opłat za usuwanie krzewów nie mogą przekraczać 200 zł.

7. W przypadku, gdy rada gminy nie określi zgodnie z ust. 4a wysokości stawek opłat, o których mowa w ust. 1 i 3, do ustalania opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu stosuje się maksymalne stawki, o których mowa w ust. 5 i 6.”

Nowy przepis przesądza, że dawne rozporządzenie przestaje obowiązywać, a kompetencje w zakresie ustalenia wysokości stawek opłaty przejmuje rada gminy.

Jeśli jednak zdarzy się sytuacja, że rada gminy nie określi wysokości stawek opłat, wówczas **zastosowanie znajdują stawki maksymalne**, które wskazano w Ustawie. Opłata za wycinkę w takim przypadku liczona jest następująco:

- w przypadku usunięcia drzewa: należy pomnożyć 500 zł przez liczbę cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm,

- w przypadku usunięcia krzewu: należy pomnożyć 200 zł przez liczbę metrów kwadratowych powierzchni gruntu pokrytej usuwanymi krzewami.

Celem zobrazowania, jak nowelizacja wpłynęła na wysokość opłat za usunięcie drzewa lub krzewu, posłużyć się można przykładem drzewa - klonu zwyczajnego o obwodzie pnia 161 cm, i tak:

1. opłata za usunięcie klonu zwyczajnego **przed nowelizacją - 9.000,70 zł**
2. opłata za usunięcie klonu zwyczajnego **po nowelizacji - 80.500,00 zł**

Przykład pokazuje, że koszt wycinki drzewa zwiększył się blisko **dziesięciokrotnie**, a różnica wynosi w przybliżeniu **70.000,00 zł** za jedno drzewo.

Przykładowa inwestycja realizowana przez dewelopera, który zamierza wybudować pięciokondygnacyjny, mieszczący 60 mieszkań, budynek mieszkalny o powierzchni użytkowej 2.500 m² wymaga zabudowy powierzchni działki o wielkości około 1.000 m². Należy przyjąć, że z takiej działki konieczne będzie usunięcie średnio około 30 drzew.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że średni koszt budowy 1m² mieszkania w Polsce w III kwartale 2016 roku wynosił **3.976,00 zł**. Ta średnia wartość pomnożona przez 2.500 m² podanego w przykładzie budynku daje całkowity koszt budowy na poziomie **9.940.000,00 zł**.

Jak zaznaczone zostało powyżej, koszt wycięcia jednego drzewa pod rządami znowelizowanej Ustawy wzrósł w przybliżeniu o 70.000 zł. Jeżeli z tej przykładowej działki konieczne będzie usunięcie wspomnianych 30 drzew, koszt inwestycji, tylko w związku z wprowadzonymi do Ustawy zmianami, wzrośnie o **2.100.000,00 zł**.

Powyższe powoduje, że całkowity koszt wspomnianej inwestycji wzrośnie do kwoty **12.040.000,00 zł**, co daje koszt 1m² budynku na poziomie **4.816,00 zł**.

Powyższe obliczenia wskazują na wzrost kosztów wybudowania budynku mieszkalnego, tylko w związku z wprowadzoną nowelizacją Ustawy, o 21%.

Wprowadzone zmiany oznaczają całkowitą nierentowność realizacji wielu inwestycji mieszkaniowych i prowadzić mogą do ograniczenia produkcji w branży budowlanej i zwolnień lub konieczności radykalnego podniesienia cen sprzedaży mieszkań.

W przełożeniu na sytuację przeciętnej, czteroosobowej polskiej rodziny, która chciałaby nabyć lokum o powierzchni 65 m², przy ostrożnym założeniu średniej ceny za 1m² w dużym, polskim mieście na poziomie 6.000,00 zł, cena mieszkania wzrasta o blisko **80.000,00 zł**. Tak niebotyczny wzrost kosztów zakupu mieszkania nie tyle utrudnia jego nabycie, co faktycznie eliminuje ogromną część społeczeństwa jako potencjalnych właścicieli własnej nieruchomości z powodu niewystarczającej zdolności kredytowej.

Opisane powyżej skutki stoją w jasnej sprzeczności z zamierzeniem rządu dotyczącym zwiększenia dostępu obywateli do własnych mieszkań.

Co więcej, odbijają się one negatywnie także na flagowym projekcie rządu, to jest Programie Mieszkanie Plus i na realizacji celu, w jakim ma zostać utworzony Narodowy Fundusz Mieszkaniowy (NFM).

Nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa, które zostaną przekazane do NFM, z przeznaczeniem do realizacji na nich inwestycji mieszkaniowych, w sposób oczywisty nie są gruntami pozbawionymi roślinności. Zgodnie z wykazami gruntów, które mogą być przeznaczone na realizację Programu Mieszkanie Plus, przekazanymi do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, znaczna ich część pochodzić będzie również od Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe”. Oznacza to, że szacowany koszt budowy mieszkań w ramach rządowego Programu Mieszkanie Plus zwiększy się drastycznie, prawdopodobnie znacznie bardziej niż wskazują na to przykładowe wyliczenia zamieszczone powyżej, co w konsekwencji skutkować będzie brakiem możliwości realizacji programu.

Powyższe argumenty wskazują, że dla utrzymania rentowności branży budowlanej oraz poziomu zatrudnienia w niej bez konieczności radykalnego podniesienia cen sprzedaży mieszkań, jak również dla realizacji programów wdrażanych przez Radę Ministrów, **niezbędne jest zdecydowane obniżenie stawek maksymalnych za usunięcie drzew lub krzewów przewidzianych w Ustawie.**

W art. 83f ust. 1 i 3, Ustawa pozwala na usunięcie drzew o obwodzie do 50 lub 100 centymetrów, w zależności od gatunku drzewa, oraz krzewów rosnących w skupisku o powierzchni do 25m² bez konieczności uzyskania zezwolenia i wniesienia opłaty. Wnioskować z tego należy, że ustawodawca chciał, aby usunięcie drzewa lub krzewu w tym zakresie pozostawało bezpłatne. Biorąc to pod uwagę, za słuszne należy uznać **wprowadzenie opłat za usunięcie drzewa lub krzewu liczonych tylko od części obwodu lub metrażu przekraczającego wartości wskazane w Ustawie jako wolne od opłat.**

Nowelizacja ustawy upoważniła rady gmin do podjęcia uchwał w przedmiocie wysokości stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów, ustalając tylko wspomniane

wyżej stawki maksymalne. W sytuacji braku takiej uchwały, art. 85 ust.7 Ustawy nakazuje gminom stosować stawki maksymalne.

W związku z tym wskazać należy, że wiele gmin, wbrew twierdzeniom autorów projektu ustawy zmieniającej, zawartym w jej uzasadnieniu, właśnie w wyniku nowelizacji Ustawy doznaje uszczuplenia swoich przychodów z tytułu usuwania drzew na działkach prywatnych, które od 1 stycznia 2017 roku nie wymaga zezwolenia ani wniesienia opłaty. Takie uszczuplenie zmusza gminy do doraźnego poszukiwania dodatkowych źródeł przychodu i nie stanowi czynnika motywującego do podjęcia uchwał o obniżeniu opłat za usunięcie drzew i krzewów.

Podjęcie przez rady gminy wspomnianej uchwały wymaga również dużego nakładu pracy oraz specjalistycznej wiedzy. Czynniki te, poparte kalkulacją dotyczącą potrzeb finansowych gminy, dodatkowo wpływają na brak zainteresowania rad gmin w podejmowaniu uchwał, powodując w ten sposób ogromne szkody w sferze całej gospodarki.

Analiza Ustawy w zakresie opłat za usunięcie drzew lub krzewów i danie gminom nie tylko możliwości ustalenia opłat niższych niż maksymalne, ale także, poprzez dodanie ustępu 1a w artykule 83f, możliwości wyłączenia dowolnych drzew i krzewów z obowiązku uzyskania zezwolenia, a co za tym idzie obowiązku wnoszenia opłaty, wskazuje na zamiar ustawodawcy zmniejszenia obciążeń z tego tytułu ponoszonych przez osoby prowadzące działalność gospodarczą, a nie zwiększenia jej, jak to się dzieje obecnie.

W sytuacji, w której przychody gmin są teoretycznie najwyższe w przypadku niepodjęcia uchwały o wysokości opłat za usunięcie drzew lub krzewów, brak motywacji rad gmin do podejmowania tych uchwał należy niestety uznać za zrozumiały. Z tego powodu, w celu dania gminom impulsu do wprowadzenia opłat na poziomie korzystnym dla ich budżetu, ale też biorącym pod uwagę dobro całej krajowej gospodarki, wartym uwagi wydaje się prezentowany w wypowiedziach wielu ekspertów **postulat wprowadzenia niskich opłat stałych z tytułu usunięcia drzew lub krzewów, które obowiązywałyby w gminach do czasu podjęcia przez ich rady uchwał w tej sprawie** i które, ze względu na swą niewielką wysokość, dałyby impuls gminom do rozważenia najbardziej optymalnego dla danej gminy poziomu opłat. Takie opłaty stałe mogłyby zostać ustalone Ustawą bądź rozporządzeniem ministra właściwego do spraw środowiska.

Dodatkowo, interpretując przepisy Ustawy, należy stwierdzić, że opłaty z tytułu usunięcia drzew i krzewów służyć mają zastąpieniu usuwanej roślinności nową, o podobnej charakterystyce. Interpretacja taka wynika z faktu, że opłata z tytułu usunięcia drzew lub krzewów jest umarzana w przypadku wykonania udanego nasadzenia zastępczego lub przesadzenia. Niestety wspomniane wyżej uszczuplenie przychodów gmin, a także inne ich potrzeby i priorytety wydatkowe sprawiają, że przeważająca część opłat z tytułu usunięcia drzew i krzewów nie jest przeznaczana na odtworzenie stanu roślinności w danej gminie. Oznacza to, że opłaty z tego tytułu, w jakiegokolwiek formie i wysokości, nie dają efektu, którego osiągnięcie leżało u źródeł ich wprowadzenia. Z tego powodu, godnym rozważenia jest **danie obligatoryjnego priorytetu nasadzeniom zastępczym lub przesadzeniom** dokonywanym w obrębie danej gminy i w ten sposób osiągnięcie celu Ustawy, którego w dotychczasowym jej kształcie osiągnąć się nie dało.

W związku z powyższym, zwraca się
do Pana Ministra o interwencję w sprawie zmiany Ustawy poprzez:

1. obniżenie maksymalnych stawek za usunięcie drzewa lub krzewu przewidzianych Ustawą do poziomu bardziej zbliżonego do obowiązującego przed 1 stycznia 2017 roku;
2. wprowadzenie, Ustawą bądź rozporządzeniem, niskich stawek stałych za usunięcie drzewa lub krzewu, obowiązujących w gminach do czasu podjęcia uchwały o wysokości tych stawek przez radę gminy;
3. wprowadzenie opłat za usunięcie drzewa lub krzewu liczonych tylko od części obwodu lub metrażu przekraczającego wartości wskazane w Ustawie jako wolne od opłat.
4. ustalenie Ustawą obligatoryjnego priorytetu nasadzeń zastępczych lub przesadzeń przed opłatami z tytułu usunięcia drzewa lub krzewu.

Z wyrazami szacunku,

Do wiadomości:

1. Pan Andrzej Adamczyk – Minister Infrastruktury i Budownictwa;
2. Pan Mirosław Barszcz – Prezes Zarządu BGK Nieruchomości S.A.